

Tánc és dráma

A **Tánc és dráma** kreatív folyamata az együttes élmény révén segíti elő az ember aktivitásának serkentését; ön- és emberismeretének gazdagodását; alkotó- és kapcsolatteremtő képességének kibontakozását; összpontosított, megtervezett munkára szoktatását; testi, térbeli biztonságának javulását, idő- és ritmusérzékének fejlődését, mozgásának harmóniáját és beszédének tisztaságát.

ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

1-6. évfolyam	7-10. évfolyam
1. Kifejezőképesség (mozgás – beszéd)	
a) Játékos gyakorlatok során sajátítsák el az alapvető táncos, bábo- és drámai kifejezési formákat. b) Alakuljon ki bennük játékbátorság, szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez.	A) Testi adottságaiknak, koruknak és személyiségüknek megfelelően, különböző élethelyzetekhez alkalmazkodva, pontosan és tisztán fejezzék ki magukat. B) Egyre könnyebben és felelősségteljesebben viselik a nyilvánosságot.
2. Improvizáció	
a) Őrizzék meg a kezdő évek játékainak természetes rögtönző technikáját némajátékokban és szöveges játékokban.	A) Legyenek képesek különböző technikákat tartalmazó összetett improvizációkra mozgásban, táncban.
3. Elemzés	
a) Tudják a mindennapi élet és különböző történetek szituációit közösen elemezni.	A) Legyenek képesek a jelenségek, életfolyamatok, alkotások szerkezetének felismerésére, a szereplők szándékainak, tetteinek és kapcsolatainak elemzésére.
4. Hagyományörzés	
a) Tanuljanak meg népi mondókákat, gyermekjátékokat, népszokásokat, táncokat.	A) Ismerkedjenek meg a nemzeti (nemzetiségi, etnikai) kultúra és más kultúrák alapvető mozzanat-, dallam- és szókincsével, szertartásaival és hiedelemvilágával.

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK A 4. ÉVFOLYAM VÉGÉN

(a példákat dőlt betűvel szedtük)

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
----------	--	------------------------

A HAGYOMÁNY JÁTÉKAI ÉS TÁNCAI

Népi gyermekjátékok. Kiolvasó mondókák. Szerepjátékos gyermekjátékok. <i>Altatók, simogatók, vigasztalók, nyelvtörők, csúfolók, állatutánzók.</i>	Ritmusképzés, egyszerű táncos mozgáselemek. Koordinációs készségfejlesztés, helyes testtartás. Rögtönzés, egyensúly-, ritmus- és térérzékfejlesztés. Egyszerű mozgáselemek összekapcsolása (<i>járás + dobbantás, futás+fordulat</i>). 1a <i>A babázás, a papás-mamás, a gyermeknevelés mozzanat- és szókincse.</i> 2a	Legalább 10 játék ismerete dallal, mondókaival. Egyszerű kar- és lábmozgások (<i>lépés, dobbantás, taps</i>). Mondókák ritmizálása egyenletes járás mellett, tapsolással vagy egyéb módon.
--	---	--

BÁBJÁTÉKOK

Egyszerű bábjátékok. Tárgyjátékok. <i>Sík-, bot- és gyűszűbábok.</i> <i>Maszkok és maszkos játékok.</i>	Improvizáció tárgyakkal. <i>Sík-, bot- és gyűszűbábok, egyszerű maszkok készítése és használata.</i> 1b	Tárgyjáték-improvizáció, egyszerű bábok készítése, sík- és botbáb mozgatása.
--	--	---

DRÁMAJÁTÉKOK

Ritmikus mondókák. <i>Papás-mamás szintű improvizációk.</i> <i>Rövid mesék közös dramatizálása.</i> A szereplő és a helyszín fogalma.	Érzékelő, ritmus- és fantáziagyakorlatok, mozgással egybekötött beszédgyakorlatok. A koncentráció intenzitásának és idejének növekedése. 1b. A szerkezet értékelése, a kezdet és a vég felismerése térbeli és időbeli struktúrákban. 3a	Részvétel a készségfejlesztő gyakorlatokban, a közös dramatizálás játékaiban és az alapszintű elemző beszélgetésekben. Rövid mesék, versek önálló elmondása, a társ meghallgatása.
--	---	---

ÜNNEPI SZERTARTÁSOK, RITUÁLIS JÁTÉKOK

<i>A téli és tavaszi ünnepkör játékaival, lakodalmas játékok.</i>	<i>A magyar páros tánc fogásmódjainak egyszerű formái. Ünnepi köszöntőszövegek. 4a</i>	Részvétel a népszokásokat megismertető játékokban. Egy-két köszöntő ismerete.
---	--	--

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK A 6. ÉVFOLYAM VÉGÉN

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
----------	--	------------------------

A HAGYOMÁNY JÁTÉKAI ÉS TÁNCAI

Énekes-táncos játékok (<i>kiolvasók, párválasztók, párcserélők, fogó-gyarapodó, vonulós-kapuzós játékok</i>). Régi stílusú táncok: <i>ugrósok, karikázó, eszközös táncok</i> . Új stílusú táncok: <i>szatmári csárdás</i> . Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból: <i>délszláv kóló</i> .	Ritmusgyakorlatok: negyedes, nyolcados járás. Egyenletes járás közben különböző ritmusképletek tapsolása, ritmusképletek dobogása egyenletes zenére. A tanult ritmusképletek felismerése. 1a A tanult motívumok utánzása, stílusos előadása. Ismert táncok felismerése. Improvizációs készség. 4a	Legalább 10 énekes-táncos játék ismerete. Egyenletes lüktetés, valamint egyszerű ritmusképletek visszaadása tapsal, illetve dobogással. Egy tánc alaplépéseinek szabad előadása.
---	---	--

DRÁMAJÁTÉKOK

Készségfejlesztő gyakorlatok. Dramatikus improvizációk. Ismerendő fogalmak: mese, cselekmény, szándék, feszültség, konfliktus, fordulópont. Különböző technikák a szereplők – hős és a többiek – jellemzésére. <i>Mítoszok, eposzok részletei, anekdoták feldolgozása.</i> <i>Történelmi elbeszélések feldolgozása.</i> <i>Életjátékok a saját korosztály problémáira.</i>	Koncentráció és lazítás (pihenés). Beszédgyakorlatok. Légzőkapacitás növelése. Modorosságok javítása. A pontos kifejezés igénye. Monológtechnika. A szimultán játék kiküszöbölése. Könnyed szerepcserék. 2a Helyzetek pontos, kollektív elemzése. 3a	Részvétel a játékokban, a gyakorlatokban, és az elemző beszélgetésekben. A rögtönzés szabályainak betartása.
--	---	---

ÜNNEPI SZERTARTÁSOK, RITUÁLIS JÁTÉKOK

<i>Az esztendő jeles napjainak szertartásai: karácsony-betlehemezés, regöls, vízkereszt, farsang, húsvét-pünkösöd.</i> <i>Táncos, zenés rítusok.</i> <i>A történelmi tanulmányokhoz kapcsolódó ősi, improvizatív jellegű táncok és szertartások.</i>	<i>Egyszerű zenei eszközök, bábok és maszkok készítése és használata. 4a</i>	A szokások idejének, funkciójának ismerete. Részvétel a szertartás előkészítésében, bonyolításában.
--	--	--

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK A 8. ÉVFOLYAM VÉGÉN

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
----------	--	------------------------

BÁBJÁTÉK, MASZKOS JÁTÉK

<i>Kicsiknek szóló állatmesék eljátszása.</i> <i>Bábos improvizációk.</i> <i>Kesztyűsbábok, óriásbábok, nagy maszkok.</i> <i>Irodalmi művek részletei.</i> <i>Zenére készült, egyszerű bábos koreográfiák.</i>	<i>Bábkészítés, dramatizálás, az iskolai közösség előtti bemutató.</i> <i>Bonyolultabb bábok (kesztyűsbábok, óriásbábok, nagy maszkok) készítése, mozgatása, a maszkos játékok technikája.</i> <i>Kollektív koreográfiák készítése zenére. 1a;1A</i>	Részvétel a bábkészítésben és/vagy a darab bemutatásában.
--	--	---

DRÁMAJÁTÉKOK

Mozgásimprovizációk és gyakorlatok (<i>némajátékok, pantomimes gyakorlatok, esések, pofonok, botlások, jellemábrázoló mozgások</i>). A kifejező közlés elsajátítása. Jellemábrázolás hanggal és metakommunikatív úton. Improvizáció: <i>etűdök megalkotása, életjátékok, önállóan végzett közös dramatizálás.</i> Új fogalmak: cselekmény, ellencselekmény, tér, idő, üzenet, motívumok.	A pontos kifejezés és a mindennapi testi, lelki harmónia érdekében tudatosan végzett gyakorlatok. 1A A kifejező játék érdekében végzett tanulmányok. A másik ember kommunikációjának toleráns elemzése. Saját és mások munkájának értő elemzése. 3A	Részvétel a gyakorlatokban és az elemző munkákban.
---	--	--

TÁNC ÉS MOZGÁSMŰVÉSZET

<i>Történelmi táncok ismerete és gyakorlata. Reformkori magyar főúri táncok. XX. századi társastáncok. A XX. század tánc- és mozgásművészete. Aerobic.</i>	<i>Menüett, keringő, polka alaplépései. A palotás és a verbunkos. Charleston, angol keringő vagy swing. Egyszerű táncelemek kombinációja. 2A Összefüggő aerobic gyakorlat bemutatása (kb. 15 perc).</i>	Legalább egy etüd.
--	---	--------------------

SZÍNI NEVELÉS

Élő színházi előadás megtekintése – lehetőség szerint.	<i>Színházlátogatás vagy iskolaszínház jellegű, utazószínházi produkció megtekintése.</i>	Részvétel az előadáson, a színházlátogatás szabályainak betartásával.
--	---	---

A Művelődési és Köznevelési Minisztérium Közművelődési Főosztályának munkatársa, B. Gelencsér Katalin készítette elő a FELSŐFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI SZAKEMBER-KÉPZÉS követelményrendszerét. A tervezet szerint a közművelődési szakképesítés törzsanyaga mellett közép- vagy felsőfokon elsajátítandó *egy tevékenység* elméleti és gyakorlati anyaga. A választható tevékenységek között szerepel a DRÁMAJÁTÉK-VEZETÉS is. (A specializációk teljes köre – ezekből egyet kötelező választani: drámajáték-vezető, gyermekjáték-szervező, népi játszóházi foglalkozásvezető, ifjúsági közösség-szervező, idősprogram-szervező, közösségfejlesztő, művelődési szolgáltatásszervező, művészeti szolgáltatásszervező, népfőiskolai szervező).

Drámajáték-vezető

(a tevékenység szakmai és vizsgakövetelményei, tételei)

A tevékenység leírása

A drámajáték-vezető közösségek életében játék formájában általában tanórán kívüli foglalkozásokon, az ún. életjátékokban (közös dramatikus tevékenység során) képessé teszi a foglalkozások résztvevőit konfliktushelyzetek megoldására, morális kihívások kezelésére. A drámajáték improvizációs, dramatikus eszközei révén segíthet a magatartásformák (tolerancia, empátia, a másokra való figyelés, megértés, a szeretet kifejezése, viszonozása stb.) megerősítésében.

A drámajáték-vezető versmondókat instruál, szerkeszt, dramatizál, rögtönzéses technikával színházat hoz létre.

Szakmai és vizsgáztatási követelmények:

Saját élményen keresztül ismerje a gyakorlatokat, játékokat, módszertani eszközöket, legyen képes a drámajáték vezetésében azokat alkalmazni.

Ismerje a legfontosabb rendezői és dramaturgiai elveket, módszereket, technikákat.

Ismerje a fiatalok fejlődéslélektani, szociálpszichológiai jellemzőit, etikai, esztétikai fejlesztésének feladatait.

A tevékenység vizsgáztatási követelményei

(a szakmai vizsgán számon kérhető ismeretek):

A szóbeli szakmai vizsga ismeretei:

1. témakör

- A XX. századi személyközpontú reformpedagógiai irányzatok
- A XX. századi személyközpontú pszichológia képviselői
- A gyermeki játék pszichológiája
- A drámajáték elmélete

- A drámajáték története
- Drámapedagógiai törekvések Magyarországon
- Az angolszász drámapedagógia főbb alakjai
- A drámapedagógiai gyakorlat rendszerezése Gavin Bolton nyomán
- A dráma és a színház
- A dramatikus tevékenységi formák osztályozása
- A dráma tervezése
- Eljárások: munkaformák, konvenciók a drámában
- Az alkalmazott dráma a szabadidős foglalkozásokon
- A DIE (Drama in Education – dráma a tanításban)
- A TIE (Theatre in Education – színház a tanításban)

2. témakör

- Lazító, bemelegítő mozgásgyakorlatok és játékok
- Ritmusgyakorlatok
- Kapcsolatteremtő játékok
- Bizalomgyakorlatok
- Empátia- és toleranciafejlesztő játékok
- Játékok: érzékelést fejlesztő, koncentrációs, memóriafejlesztő, fantáziafejlesztő, interakciós, agresszióvezető, szituációs, improvizációs, ön- és csoportismereti
- Beszédkészség-fejlesztő gyakorlatok
- Kérdésfeltevés, a válaszok kezelése
- A szerepelépés céljai, formái
- A résztvevők szerepköre, kerettávolság
- A tárgyalás, egyeztetés formái
- Gyakorlatok, játékok beépítése a drámába
- A dráma megjelenítési szakasza, szerepbesegítés